UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

Caput II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

Visual Library

S. Joannis Hierosolymitani inserviunt, se ad Publicas Processiones ordinarias vel extraordinarias ex quacunque causa, Ordinaria Nostra auctoritate Archiepiscopali indictas, vocatos, accedere debere; & contumaces jussu Nostro pœnis arbitrariis, aliisque Juris remediis, quod vocati comparere detrectent, puniri posse; iis tantùm exceptis, qui septis suis arctiùs clausi perpetuò vivunt; vel quos sedes Apostolica excipit, quique ultra medium milliare Italicum à Civitate seu loco Processionis absunt: hi enim ad Processiones quascunque minimè sunt compellendi, juxta Concilii Tridentini Decretum, ac desuper editas sacræ Congregationis Cardinalium declarationes.

Concil. Trid sess. 25. de Regular. cap 13.

CAPUT II.

§. 1. INsuper quàm enixè à decessoribus Nostris Archiepiscopis Coloniensibus laboratum fuerit, ut sacræ Processiones, Supplicationes, & Stationes, juxta pium sanctæ Matris Ecclesiæ Catholicæ institutum & mentem, *honestè & secundùm ordinem fierent*; atquè ab eis quidquid leve, petulans, lascivum, & enormibus persæpè flagitiis obnoxium erat, omninò amoveretur, quivis ex iis, quæ in Provincialibus, Diœcesanisque Conciliis, & diversis aliis Constitutionibus Archiepiscopalibus editis, salubriter statuta sunt, abundè potest cognoscere; quæ proindè hic summatim excepta, nec exemplarium defectus, vel reperiendi ignorantia quenquam excuset, inseremus.

Honestè & Ordinatè, & sionum in Communi.

1. Cor. 14. 40

Earum dispositio ex Coloniensibus Concilius.

§. 2. De iis itaque extat comprimis Concilii Provincialis Coloniensis sub Hermanno V.

anno millesimo quingentesimo trigesimo sexto, habiti, his comprehensa verbis sanctio: *Quod Processiones, inquit, per agros & campos peraguntur, rationem quidem habet, nempe, quod populus oret, ut segetes ac fruges terræ à Domino conserventur. Verùm ut alia plurima, ita & hic mos hominum malitia depravatus est, quipe occasionem talis deambulationis, quæ Deo placando erat instituta, pleraque scelera committantur. Quamobrem Nobis satiùs videtur, ut hæ, aliæque Supplicationes, ac processiones, de cætero intra septa Ecclesiarum religiosè fiant, ac ut in Templo, loco precationibus peculiariter dedicato, oretur Deus, habeaturque tum pius, tum rei, ac tempori conveniens ad populum commonitorius sermo.* Quæ etiamquidem prudentibus quiddam Reformationis, vel deformationis potius tunc in Germania perversè colore verbi divini à Lutheranis attentatæ, & circumstrepentis redoleant; sanum tamen sensum non excludunt, si Processionum ritus non damnetur, & malis moribus sublatis, usus bonus servetur.

Conc Prov. Colon. sub Hermanno, 5 part. 9. cap. 7 pag. 390. & cap. 8. pag 391. Infrà hoc tit. cap. 5. §. 2. Infra hoc ca. §. 4. & 6. & seq. Rituale Rom. tit. de process. §. edendi ac bibendi, &c.

Abusus, & si quid in Processionibus indecorũ evitetur.

§. 3. Hoc sensu Catholico, hanc Concilii Sanctionem in usum revocamus, & severissimè mandamus, ut ubi tanquam Zizania triticum, sic abusus probos ritus obruerunt, ut non videatur ager Dominicus posse ab offendiculis repurgari, ejusmodi Processiones, in absynthium offendiculorum conversæ, omittantur, & loco depravati moris intra Templi, Cœmiteriive, aut vicini tractus spatia, aut certè Civitatis seu Oppidi seu Pagi septa brevissimo circuitu contineantur; nè vel minima ullis com-

essa-

essationibus, potationibus, aliisque insolentiis, lasciviis & iniquitatibus occasio præbeatur. Veruntamen omnes & singulos Parochos, Vice-Parochos, & Ecclesiarũ superiores seriò admonemus, ut sint prudẽtes vel in talibus abrogandis, cùm offendicula adverterint ordinaria evenire, vel retinendis, si magnis & multis abusibus possint occurrere.

§. 4. Eam rem & Concilium Provinciale sub Nostro decessore Adolpho III. Archiepiscopo Coloniensi anno millesimo, quingentesimo, quadragesimo nono celebratum accuratiùs persequens, hæc, quæ sequuntur, constituit.

Sublati ab Adolpho 3. Archiepiscopo Colonien.

§. 5. *Nihil propè*, inquiens, *tam sanctum est, quod sæcularium hominum vanitas non trahat in abusum: Ecclesia de thesauro Corporis Christi exultans, circumfert longis Processionibus etiam extra sacras ædes Hostiam illam salutarem, videlicet simul repræsentans itineris Christi historiam, qui dum quæreret salutem nostram, in medio populi versatus est, & universam Iudæam circumambulavit docens, & ægrotos sanans, discipulis comitantibus: quamobrem & Sanctorum Reliquias & Imagines eorum, qui vestigia eius secuti sunt, simul circumferimus, significantes illos nunc cum ipso regnare & triumphare in cœlis; quæ memoria debet pijs esse jucunda & læta.*

Concil. Provinc. Colon. sub Adolpho 3. cap. nihil prope tam sanctum. pag. 451. & seq.

§. 6. *Verùm huc sæcularis Stultorum hominum vanitas irrepsit, & adhibentur etiam Ludi profani & scurriles magno Strepitu, ac quasi ad bellum procedendum esset, tympana pulsantur, & otiosa spectacula eduntur, rebus istis non congruentia; quibus populus delectatus, à rebus, quæ Processione aguntur, avocatur.*

infra hoc tit. cap. 8. §. 2. 3. & 4.

§. 7. *Mandamus idcirco, ut quicquid non valet ad devotionem excitandam à Processionibus removeatur.*

§. 8. *Sed sint Processiones compositæ, graves & modestæ; absint risus, joci & confabulationes, & orent homines, aut suaviter corde & voce modulentur.*

§. 9. *Nec beatæ Virginis, aut alterius cuiuslibet Sancti plures. quàm Imago una uniuscujusque circumferatur.*

Infra part. 1. tit. 10. cap. 2. §. 3.

§. 10. *At ubi populus vanus noluerit abusum hunc corrigere, & insolentiam prohibere, mandamus & præcipimus Sacerdotibus & Clero, ne talibus Processionibus intersint, ubi iram Dei, non verò misericordiam in nos provocamus.*

§. 11. Præmissa Nos omnia volumus ubivis locorum Civitatis & Archidiœcesis Nostræ Coloniensis à quibusuis quarumcunque Ecclesiarum seu Sæcularium seu Regularium, quantumvis exemptarum, Abbatibus, Præpositis, Archidiaconis, Decanis, tam Collegialibus, quàm Ruralibus, Pastoribus, Vice-Pastoribus, aliisque Superioribus, etiam Custodibus & Aedituis, sub in deprecabili à Nobis arbitraria pœna infligenda, exactissimè observari, ita ut in nullis Processionibus, Supplicationibus, & Stationibus, plures unquam, quàm una, etiam Deiparæ Virginis, vel alterius Sancti Statua & Imago deportetur, nisi fortè Sodalitia plura contingat esse, quæ sub diverso ejusdem Sancti titulo, uti Beatæ Mariæ Conceptæ, Annunciatæ, Assumptæ sunt instituta, in his enim ut ejusdem Sancti Imago, vel Vexillum sæpiùs circumferatur, præsertim si historicam differentiam Imagines ipsæ præseferant, potest tolerari.

§. 12.

§. 12. Additum est in eodem sub Adolpho III. Archiepiscopo Concilio, ut Visitatores inter cætera, pro Ecclesiarum & locorum diversitate, indaganda expressè inquirant. *Vt supra*

§. 13. *An in deportatione Venerabilis Sacramenti, quidquid ad veram devotionem excitandam parum valet, removeatur?*

§. 14. *An unius Sancti plures, quàm una, Imagines ad excitandam Sancti beatam & utilem memoriam, in ejusmodi Processionibus circumferantur: præsertim indignæ Sanctis, veluti ad sæculum magis, quàm ad Sanctorum repræsentationem effigiatæ ac comptæ*

Statuta Adolphi 3. tit quæ in Ecclesijs Cathedral & Collegiat inquiri debeant pag. 481. col. 1. in fin. & col. 2. in princ

§. 15. *An in Processionibus, Stationibus & Supplicationibus publicis omnes, qui intersunt Clerici, devotè orent, & cum gravitate religiosè & suppliciter cantando incedant, & finita Supplicatione eò, unde processerunt, revertantur, non curiosè interim circumspectantes, nec vacantes profanis colloquiis, nec ad jentacula, seu potationes dilabentes, vel aliò deambulantes?*

Suprà hoc tit. cap. 2. § 2. 3. 4. 5. 6. & seq. Statuta Adolph 3. tit. quæ à Decanis inquiri debeant pag. 486. col. 1. in princ.

§. 16. *An curent etiam quando in solennibus festivitatibus circumferenda est hostia illa Salutaris, quod tum omnes Ludi profani, & quidquid non valet ad veram devotionem excitandam, removeatur. Imprimis quod non pulsentur tympana, absint risus, ioci, confabulationes, populus autem oret: & quod unius tantùm Sancti, non plures quam una Imago circumferatur: Nec vagando per agros discurrant, præsertim Rogationum tempore.*

Pœna delinquentium

§. 17. Quæ item ab omnibus & singulis Civitatis & Archidiœcesis Nostræ Coloniensis Visitatoribus, Commissarijs, & Decanis Ruralibus Nostris quam diligentissimè investigari; etsi uspiam tales abusus repererint, graviter in delinquentes, & ita delinquentibus consentientes, jubemus animadverti.

CAPVT III.

Processiones contrahenda intra breviorem viarum circuitum

§. 1. CÆterùm cum saluberrimis tam prædictorum Provincialium & Diœcesanorum Conciliorum, quàm varijs fel. rec. Ferdinandi decessoris & patrui Nostri Archiepiscopi Coloniensis decretis de contrahenda Processionum, Supplicationum, & Stationum circuitione, aliisque damnatis ejusmodi offendiculis, & abusibus, multis in locis nondum fuerit paritum, ipsa tamen Augustissimi Sacramenti Eucharistiæ præsentia & acatholicorum super ejusmodi excessibus exsibilatio, abolitionem eorundem efflagitet.

Ut quavis in eis deformitas abolenda

§ 2. Hinc Pastoribus, Vice-Pastoribus sub certa trecentorum florenorum aureorum Rhenensium locis pijs applicandorum, aliaq; arbitraria pœna præcipimus, ne quis eorum aut aliorum Ecclesiasticorum, Processionibus, Supplicationibus, & Stationibus, per agros seu campos ad aliquod milliaria institutis, & multis horis durantibus, vel ad quas populus non tam orandi quàm spectandi gratiâ confluit, vel in quibus quasi ad speciem bellici apparatus tympana pulsari, vel aliquæ insolentiæ & abusus à Nobis seu decessoribus Nostris Archiepiscopis Coloniensibus speciatim damnati, committi, vel quædam inepta ac lasciva misceri solent, interesse audeat, multòque minùs

Au-